

Rapport
Commissie
relaties
buitenland (CRB)

Voor de Synode van Deventer 2023

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Opdracht	3
2. Verslag van onze werkzaamheden	3
2.1 Organisatie van ons werk	3
2.2 Overzicht van de rapportage	3
2.3 Overzicht ontwikkelingen per sectie	3
2.4 Overzicht aan de hand van de opdracht GS Goes 2020	7
2.5 Lidmaatschap ICRC	9
2.6 Overleg met Verre Naasten	9
3. Voorstel besluiten	10
Bijlagen	14
1. Voortgangsverslagen	14
2. Samenstelling deputaatschap, BBK en CCS, en rooster van aftreden	14
3. Financiën	15

Samenvatting

Hierbij het rapport over de werkzaamheden van de commissie contact en samenspreking (NGK) en het deputaatschap betrekkingen buitenlandse kerken (GKv) over 2020-2023. De samenwerking tussen beide organisaties begon al in 2020, kreeg steeds verder vorm, en vanaf 1 mei 2023 vormen we één commissie onder de naam: commissie relaties buitenland (CRB, deze afkorting zullen we ook in deze rapportage gebruiken).

Als commissie is het onze taak om in het buitenland onze kerken te vertegenwoordigen en om in Nederland onze eigen kerken te informeren over kerken in het buitenland.

Kort na onze vorige Buitenlandweek, januari 2020, kwam de Covid-19 pandemie, en u kunt zich voorstellen dat dit van grote invloed is geweest op ons werk: kerken kwamen voor nieuwe uitdagingen te staan, persoonlijke ontmoetingen waren niet mogelijk en we moesten nadenken hoe invulling te geven aan onze opdracht. Goddank kwamen er nieuwe mogelijkheden en waren we in staat om tóch contact te blijven houden.

Gelukkig konden er in 2022 weer enkele reizen worden gemaakt en was het mogelijk om weer persoonlijk contact te hebben, écht samen God te prijzen en elkaar te mogen bemoedigen, maar de opgedane ervaring met digitale ontmoetingen zal zeker mee vorm geven aan de invulling van ons werk.

1. Opdracht

De door synode Goes 2020 aan CRB gegeven opdrachten, zijn verderop in de rapportage per onderdeel opgenomen en beschreven.

2. Verslag van onze werkzaamheden

2.1 Organisatie van ons werk

Het werk in de commissie is over 4 secties verdeeld, waarbij de leden de contacten met hun eigen aandachtsgebied onderhouden. Elke sectie vergadert 3 à 4 keer per jaar, als laatste sectie 1, het moderamen, en na alle sectievergaderingen volgt een Algemene Vergadering. Vanuit het secretariaat, waarover de commissie beschikt, worden alle organisatorische werkzaamheden gecoördineerd en gefaciliteerd. Joke de Haan heeft op dit moment een arbeidscontract van 6 uren per week voor dit werk.

2.2 Overzicht van de rapportage

Na een algemeen overzicht van de ontwikkelingen binnen de landensecties, zullen we, aan de hand van de opdracht die we hebben gekregen, ons werk en de ontwikkelingen langs lopen.

2.3 Overzicht ontwikkelingen per sectie

Sectie 2: Afrika, Spaans- en Portugeestalige landen

Algemeen en werkzaamheden

Binnen deze sectie zijn er weinig ontwikkelingen geweest. Vanwege gezondheidsproblemen bij verschillende commissieleden zijn de contacten, met name in Afrika, minimaal geweest en zijn deze beperkt gebleven tot een (digitaal) bezoek aan de synode van de United Reformed Church in Congo en een fysiek bezoek aan de synode van de Gereformeerde Kerke in Suid Afrika.

Het geplande bezoek aan de synode van de Igreja Presbyteriana do Brasil moest op de dag van vertrek worden afgezegd vanwege een corona-besmetting.

Zoals in de voortgangsrapportage 2021 al is aangegeven heeft de Igrejas Reformadas do Brasil de zusterkerkrelatie beëindigd. De Vrije Gereformeerde Kerke in Suid Afrika hebben de relatie aangehouden, maar wel aangegeven dat de daadwerkelijke fusie tussen NGK en GKV een reden is om de relatie te beëindigen.

Daartegenover staat een verzoek van de Igrejas Evangélicas Reformadas do Brasil, tot 2008 een zusterkerk van de GKV, om het contact tussen beide kerken te hernieuwen en elkaar te ondersteunen. Een voorstel hiertoe vindt u verderop in dit rapport.

In mei 2023 was broeder Paul Limo van de RCEA in Kenia te gast tijdens de viering van de éénwording van NGK en GKV. De RCEA wilde hiermee haar blijdschap over de fusie zichtbaar maken.

Plannen 2024-2026

Voor de komende periode is het goed om met name de contacten in Afrika aan te halen en met de relaties te kijken naar mogelijkheden om het contact te onderhouden. Bij het zoeken naar nieuwe leden voor de commissie is het goed om in elk geval één lid te hebben dat bekend is met de culturele omstandigheden in Afrikaanse landen.

Vanuit de Igreja Evangélicas Reformadas do Brasil kwam, via dominee P. van de Kamp, een verzoek om te onderzoeken of het contact weer hersteld kan worden. In 2008 is door GS Zwolle besloten dit contact te beëindigen omdat er, wederzijds, weinig invulling aan werd gegeven. Binnen CRB wordt momenteel bekeken wat de inhoud van een eventueel hersteld contact kan zijn.

De komende periode zal ook moeten worden gekeken of het contact dat er is met de ICPP in Portugal nog inhoud kan hebben. In de afgelopen periode is er op geen enkel schrijven vanuit CRB een reactie geweest

Sectie 3: Europa, Noord-Amerika en Oceanië

Algemeen

De periode 2020-2023 heeft zich voor sectie 3 gekenmerkt door een tweetal ontwikkelingen.

In de eerste plaats moet met verdriet worden vermeld dat een aantal zusterkerken de band met de GKV hebben verbroken. Naast de in de voortgangsrapporten genoemde contacten, hebben ook de Reformed Church of New Zealand en de Free Church of Scotland continuïng besloten de zusterkerkrelatie te beëindigen. Een aantal kerken die de relatie al vóór 2020 hadden opgeschort, heeft nog geen definitief besluit genomen.

In de tweede plaats kan met dankbaarheid worden gemeld dat ook binnen deze sectie de samenwerking met leden van de commissie contact en samenspreking van de NGK steeds meer vorm heeft gekregen.

Werkzaamheden 2020-2023

Vanwege de corona-epidemie is er in de voorbije periode veel minder gereisd dan was gepland. Wel kon in 2022 de synode van de zusterkerk Evangelisch-Reformierte Kirche Westminster Bekenntnisses in Oostenrijk en Zwitserland worden bezocht. Verder is een bezoek gebracht aan de Reformed Episcopal Church in Kroatië en aan de Chiesa Riformata in Lecce. Samen met de predikanten in Perugia en Milaan werkt ds. Vincenzo Coluccia aan een kerkverband van vijf of zes gemeenten.

Ook is er een bezoek gebracht aan de Christian Reformed Church in North America en de Evangelical Presbyterian Church in Noord Amerika.

Naast nadelen heeft de epidemie ook een positief gevolg gehad: de leden van sectie 3 zijn eraan gewend geraakt om digitaal te vergaderen wat veel tijdswinst oplevert en de reiskosten drukt. Ook met de zusterkerken en de contactkerken is veel meer digitaal contact geweest dan voorheen.

Europa - nieuwe contacten

Sectie 3 is in contact gekomen met ds. Slava Viazovski in Minsk. Hij is voorganger van een presbyteriaanse gemeente in Minsk en heeft uitgewerkte plannen om meerdere presbyteriaanse gemeenten te stichten. Ds. Viazovski is geen onbekende omdat hij contacten heeft met het Evangelic-Reformed Seminary in Kiev dat wordt ondersteund door de (oude) GKv-kerken in Gelderland en Flevoland. Vanwege de Covid-epidemie en de spanningen in Wit-Rusland is het nog niet mogelijk geweest om bezoek te brengen. Wel is er regelmatig digitaal contact geweest.

Verder zijn door de leden van CCS de UNEPREF kerken in beeld gekomen. Eveneens een verblijvende ontwikkeling. Dit kleine Franse kerkgenootschap staat in Nederland in contact met de CGK, de Gereformeerde Bond van de PKN en met de NGK. De NGK participeert met de CGK in een steunstichting, de SSGKF (St. Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk). Binnen de GKv bestonden twee steunstichtingen voor de Faculté Jean Calvin in Aix-en-Provence, deze zijn in 2021 gefuseerd. Eenmaal per jaar vindt in Nederland het zgn. 'Frans Beraad' plaats, waar alle partners elkaar ontmoeten en informeren over hun werkzaamheden. UNEPREF preses Jean-Raymond Stauffacher bracht in februari 2020 een bezoek aan Nederland, waarbij met alle partners gesproken is. Vanuit de sectie is in 2020 en 2021 deelgenomen aan de online gehouden Nationale Synodes van de UNEPREF. In 2022 kon voor het eerst weer deelgenomen worden aan de Nationale Synode 2022, plaatsvindend te Alès, gevolgd door deelname aan de Convention Nationale. Aan de Synode 2023 kon, vanwege het samenvallen met de herenigingsviering NGK/GKv op 12 mei, niet deelgenomen worden. Wederzijds gold dat hierdoor representatie vanuit de UNEPREF op deze viering niet mogelijk was.

Er is ook deelgenomen aan het tweejaarlijkse congres van Evangile21 in Genève (met onder ander Kevin DeYoung als spreker). Een plaats van ontmoeting, van honderden christenen uit Franstalige landen, en uitwisseling op het terrein van het Institute Biblique in Genève (IBG), waar meegeleefd kon worden met de ontwikkelingen in de Franse kerken. Via dit congres kan door middel van netwerken op een laagdrempelige manier contact gehouden worden Franstalige kerken.

Noord Amerika

Het goede contact met de CRCNA (zusterkerk van de Nederlands Gereformeerde Kerken) is voortgezet. Hun betrokkenheid bij de NGK blijkt uit de aanwezigheid van Rev. Zachary King, de General Secretary van de CRCNA, bij de vieringen van de eenwording van de NGK en de GKv op 12 en 14 mei.

Gekozen is om met de EPC geen nieuw contact aan te gaan. Weliswaar accepteert de EPC gemeenten met vrouwelijke ambtsdragers, maar in het algemeen is hun oriëntatie meer gericht op kerkverbanden in Noord-Amerika en elders, die hun contacten met de NGK terugschalen of verbroken hebben.

Oceanië

Buiten de gebruikelijke uitwisseling van informatie (kerkbladen, synodenieuws e.d.) is in 2023 er geen actief contact geweest met kerken in Australië en Nieuw Zeeland.

Plannen 2024-2026

Europa

West en Midden Europa: De komende periode worden de contacten met de UNEPREF en de samenwerking met de Stichting Steun Gereformeerde Kerken Frankrijk (SSGKF) voortgezet. Concreet betekent dit zo mogelijk jaarlijkse deelname aan de Synode cq Convention Nationale, alsmede het bij gelegenheid uitnodigen van een UNEPREF vertegenwoordiging naar Nederland. Het laatste bij voorkeur in afstemming met de partners in het Frans Beraad. Voorts wordt in het kader van het Frans Beraad gestreefd naar versterking van de onderlinge samenwerking tussen Nederlandse organisaties m.b.t. Frankrijk en de Franstalige gebieden wereldwijd.

Het is de bedoeling dat in 2024 en 2026 een bezoek zal worden gebracht aan Evangile 21, een conferentie van The Gospel Coalition, in Geneve.

Oost en Zuid Europa: Wat Europa betreft zal worden gestreefd naar het bewaren van de band met de ERKWB, de enige zusterkerk op het Europese vasteland. Bij de Ukraian Evangelical Reformed Churches (UERC) zal worden aangedrongen op het aangaan van een zusterkerkrelatie. Vanwege de Russisch-Oekraïense oorlog was het in de voorbije jaren niet mogelijk een bezoek te brengen aan de Evangelical Reformed Presbyterian Church in Minsk (Belarus) die in 2018 is gesticht. Hopelijk zal die mogelijkheid er in de komende periode wel zijn. Verder zullen de bestaande contacten worden onderhouden met speciale aandacht voor Albanië, Italië en Turkije.

Noord Amerika

Het is de bedoeling in de komende periode een bezoek te brengen aan de General Assembly van de CRCNA. Indien mogelijk zal dan ook een bezoek worden gebracht aan de GA van de Presbyterian Church in America.

Ontwikkelingen in andere kerkverbanden, waaronder vroegere zusterkerken en contactkerken, zullen worden gevolgd.

De kerken in Oceanië zullen niet worden bezocht. Waar mogelijk en waar nodig is er meeleven en contact.

Sectie 4: Azië

In de periode 2020-2023 was Azië het aandachtsgebied voor Sectie 4. De sectie bestond uit twee koppels van twee leden, nl. Johannes Veldhuizen en Henk Venema, die zich richtten op Indonesië, en Arjan Grashuis en Simon van der Lugt, die zich richtten op India, Sri-Lanka, Zuid-Korea, Japan, Taiwan en Filippijnen. Op de vergaderingen schoven, behalve Joke de Haan als notuliste, een van de Azië-coördinatoren van DVN aan en ook Ed van der Vlis als voorzitter van de Vereniging 'Steun Oost-Sumba', die namens NGK de zusterkerkrelatie onderhoudt met de GGBST, Vrije Kerken op Oost-Sumba. De samenwerking tussen BBK GKv en CCS NGK kreeg hiermee in deze periode concreet gestalte en verliep heel prettig.

Werkzaamheden 2020-2023

Vanwege de corona-epidemie konden er in de voorbije periode bijna geen fysieke ontmoetingen plaatsvinden. Wel was er dikwijls online contact via What's App, telefoon en email, of door video-boodschappen.

Wat **Indonesië** betreft, kon er in januari 2020 – vlak voor het uitbreken van corona – in Zwolle een ontmoeting plaatsvinden van Johannes en Henk met de delegatie van de zusterkerk *Gereja-Gereja Bebas di Sumba Timur* (GGBST), die in Nederland was voor een bezoek aan de LV NGK. In september 2022 kon Henk, samen met Kees Haak, de 3^e Nationale Synode van de zusterkerk *Gereja-Gereja Reformasi di Indonesia* (GGRI) bijwonen. De relatie met de regio's KalBar en Papoea werd voortgezet. De regio NTT deelde mee de relatie met de GKv verbroken te hebben.

Ook met de *Gereja Kristus Tuhan* (GKT), die door de GS Goes als zusterkerk werd omarmd, was en is regelmatig contact, over tal van onderwerpen, zowel praktisch-kerkelijk als theologisch.

Met de zusterkerk *Gereja-Gereja Reformed Calvinis* (GGRC) is maar weinig contact geweest. Deze kerk heeft in 2022 de zusterkerkrelatie met de GKv helaas verbroken.

Wat betreft **de overige contacten in Azië**, de laatste bezoeken dateren uit de pre-corona tijd: in 2019 zijn Zuid-Korea, Japan, Taiwan en Filippijnen bezocht. Een voorgenomen bezoek aan India in 2022 heeft uiteindelijk geen doorgang gevonden. Naast deze bezoeken zijn er enkele video vergaderingen geweest met India, Filipijnen, Zuid-Korea en Japan.

Plannen 2024-2026

Indonesië

De **GKT** probeert de nog verse zusterkerkrelatie met de (nieuwe) NGK substantieel inhoud te geven. In het kader daarvan stelt de GKT fysiek bezoek aan haar tweejaarlijkse synode (de eerstkomende is gepland in 2024) bijzonder op prijs. Dit past bij onze wens als CRB om in de toekomst de bestaande relaties met onze zusterkerken te verdiepen en meer concreet te maken, gelet op het motto van de NGK 'Samen onderweg in Gods wereld'. Bij een eerder bezoek aan de GKT werden ook gemeenten, jeugdactiviteiten en scholen bezocht, en ook de theologische opleiding 'Alètheia'. De GKT hoopt ook weer naar de gebruikelijke buitenlanddagen van onze synode te komen, met graag ook bezoek aan gemeenten en theologische opleiding.

De **GGRI** plant pas weer een nationale synode te houden in 2026. Tot nu toe werden soms ook de regionale synodes bezocht, of de regio's werden bezocht buiten een synode om (zoals in 2019). Voor de toekomst zullen we ons concentreren op – zo mogelijk – een fysiek bezoek aan de nationale synode, maar via digitale media ook de afzonderlijke regio's aandacht blijven geven. Het besluit van de regionale synode van de GGRI NTT om de zusterkerkrelatie met de GKv te beëindigen geeft al aan, dat de regio's nog altijd zelfstandig opereren en dat de nationale synode meer het karakter van een conferentie heeft. Het zou in ieder geval goed zijn om de regio's nog eens te bezoeken om de zusterkerkrelatie op een positieve manier te bevestigen en te versterken (niet weer praten over de probleempunten, maar over wederkerigheid inzake kerkelijk leven-in-eigen-context). In financieel opzicht is de GGRI nog nooit bij machte geweest om op een buitenlandweek van onze synode aanwezig te zijn. Toch zou het wenselijk zijn om de GGRI weer eens te ontvangen. Mogelijk is sponsoring een optie.

Met de **GGBST** (Gereja-Gereja Bebas Sumba Timur) is er geregeld contact geweest vanuit de Vereniging Steun Oost-Sumba (SOS). Als kennismaking zou het goed zijn om vanuit CRB een fysiek bezoek te brengen aan een van de jaarlijkse synodes. En om de GGBST te ontvangen in een buitenlandweek van onze synode.

Azië

Tot nu toe is altijd geprobeerd om reizen zo mogelijk te combineren. Dat zetten we graag zo voort.

De **RCJ** (Reformed Church in Japan) heeft in 2019 kenbaar gemaakt graag met de GKv/DVN te willen samenwerken op het gebied van missie werk. We hopen hier verder over door te spreken wanneer de RCJ ons tijdens de komende synode hoopt te bezoeken.

Uit de diverse contacten in Azië zullen we keuzes maken: waar investeren we meer in door bezoek en waar minder in. De RCJ zal hierin de voorkeur hebben gezien hun verzoek om hulp. Daarnaast is contact en bemoediging juist bij de RCJ op z'n plaats omdat de RCJ zich als een bijzonder kleine minderheid in de veelal anti-christelijke Japanse samenleving beweegt.

Bezoek aan een **ander contact in de regio** zal worden overwogen als hiervoor duidelijke aanleiding is, of als dit gecombineerd kan worden met een bezoek aan de RCJ. In het kader van regionalisering is een bezoek aan de Indiase RPF (Reformed Presbyterian Fellowship) op z'n plaats: daar komen veel van onze contacten samen. De RPF komt als regel 1 maal in de 2 jaar bijeen. Mogelijk dat dan een combinatie met een bezoek aan Sri Lanka is te maken.

2.4 Overzicht aan de hand van de opdracht GS Goes 2020

1. *deputaten brengen de kerken en kerkleden in Nederland op de hoogte van Christus' kerkvergaderend werk in het buitenland en roepen hen op (ook in concrete situaties) tot gebed en dankzegging;*
Om aan deze opdracht invulling te geven plaatsen we, met enige regelmaat, nieuwsberichten op onze website of in de Nieuwsbrief. In enkele concrete situaties hebben we een bericht kunnen versturen naar de scribae van de kerkelijke gemeenten, met het verzoek om in de kerkdienst en de gebeden aandacht te geven aan specifieke situatie rond (één van) onze zusterkerken.

Er is een voorzichtig begin gemaakt om ook via social media het werk onder de aandacht te brengen, maar het blijkt moeilijk te zijn om hier met regelmaat invulling aan te geven. In de komende periode zal er extra aandacht zijn voor een update van de website.

2. *ze laten buitenlandse kerken en kerkleden meeleven met de Gereformeerde Kerken in Nederland; ze doen hun werk met gebruikmaking van het BBK-bureau en de faciliteiten van "Verre Naasten";*

Naast de persoonlijke momenten van contact, die er zijn tussen commissieleden en leden van de kerkelijke relaties, hebben we in 2021 en 2022 de Spring Letter verstuurd naar de kerkverbanden waarmee we contact hebben. Hierdoor brengen we hen op de hoogte van de ontwikkelingen die gaande zijn binnen onze Nederlandse kerken. Daarnaast is er in 2021 een nieuwjaarsgroet opgenomen en verstuurd en hebben we onze zusterkerken in april 2023 op de hoogte gebracht van, en uitgenodigd voor, de vieringen rond de officiële fusie van onze kerken.

Helaas moeten we iedere keer constateren dat we op deze acties heel weinig reacties ontvangen.

Tot en met 2022 waren dienstverband en arbeidsfaciliteiten voor Joke de Haan ondergebracht bij Verre Naasten, per 1 januari 2023 is dit in goed overleg overgenomen door Steunpunt Kerkenwerk, mede vanwege de veranderde manier van werken (veelal thuiswerken) en het terugbrengen van de kosten.

3. *ze voeren overleg met en werken samen met de Deputaten Buitenlandse Kerken van de Christelijke Gereformeerde Kerken;*

In 2021 is er weer een ontmoeting geweest met de Deputaten Buitenland van de CGK, waardoor we elkaar op de hoogte houden van de ontwikkelingen die er gaande zijn. Op voorstel van Deputaten Buitenland is afgesproken om in de toekomst maximaal één ontmoeting per Synodeperiode te plannen.

4. *ze werken samen met de CCS Buitenland van de Nederlands Gereformeerde Kerken, trekken zoveel mogelijk samen op en stemmen af om bij de éénwording van de kerken ook als één commissie te kunnen gaan functioneren;*

Zoals in de inleiding van dit rapport al is aangegeven, is de samenwerking tussen beide commissies al omgezet in een samengaan en hopen we het werk in goede harmonie samen voort te kunnen zetten.

5. *ze rapporteren aan de volgende Generale Synode over veranderingen in de relaties met buitenlandse kerken en geven aan wat daarvan de consequenties zijn voor het werk van deputaten;*

Het resultaat van deze opdracht ligt voor u.

6. *ze zoeken naar mogelijkheden om contact te blijven houden met kerken die de relaties met de GKv hebben verbroken of zo'n besluit nog gaan nemen, en bouwen daarbij op wat ons verbindt;*

Er zijn voor het invullen van deze opdracht in de afgelopen periode geen specifieke acties ondernomen. Wel zijn er tijdens bezoeken contacten geweest met afgevaardigden van kerken die de relatie hebben verbroken, maar tijdens die contactmomenten was er een duidelijke afstand voelbaar.

7. *ze overleggen met kerken die de zusterkerkrelatie hebben opgeschort, en wachten af wat hun nadere besluit is;*

Enkele kerken die in de aanloop naar GS Goes aangaven de relatie hebben opgeschort, hebben in de afgelopen periode kenbaar gemaakt de relatie als beëindigd te beschouwen. Aan andere kerken is gevraagd hoe de relatie nu gezien wordt, maar daar zijn (nog) geen reacties op gekomen.

8. *ze zoeken contact en samenwerking met organisaties die vanuit de GKv zich inzetten voor kerken/gemeenten in het buitenland, te weten Yachad, SSRO en Fundament;*

Het contact met Yachad is minimaal, geen persoonlijk contact.

Met SSRO is er contact geweest rond een reis naar Oostenrijk/Zwitserland in 2022. Contact met Fundament verloopt moeizaam en is een punt van aandacht voor de volgende periode. Met de Stichting Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk (SSGKF) is er in de afgelopen periode regelmatig contact geweest, wat in de komende periode zal worden voortgezet. Het is de bedoeling om in de komende periode een jaarlijks contact(moment) te agenderen met organisaties in Nederland die contact onderhouden met kerken in het buitenland.

9. *ze onderhouden contacten met de Gereformeerde Hogeschool "Viaa" te Zwolle en de Theologische Universiteit in Kampen;*

In de voorbereiding van een enkele reis is er contact geweest met de TUK. Met de Viaa zijn minder (inhoudelijke) raakvlakken en zijn er geen contacten geweest.

10. *ze formuleren nadere voorstellen over participatie in kerkelijke netwerken, in relatie tot het onderhouden van contacten en relaties met afzonderlijke kerken;*

Deze voorstellen zijn in deze rapportage opgenomen.

11. *ze houden zich aan de generale regeling voor het aangaan en onderhouden van relaties met kerken in het buitenland.*

In de afgelopen periode hebben we mee nagedacht in het opstellen van een herziene Generale Regeling, die leidend is voor het werk van onze commissie.

Niet opgenomen in de opdracht van GS Goes, maar wel een wezenlijk onderdeel van het werk van de commissie zijn het lidmaatschap van de ICRC en het contact met Verre Naasten.

2.5 Lidmaatschap ICRC

In 2017 was tijdens de bijeenkomst van de ICRC in Jordan (Canada) het lidmaatschap van de GKv al veranderd naar de status van waarnemer. Geen lid meer in volle rechten en plichten, maar welkom als bezoeker, in afwachting van de besluitvorming van GS Goes 2020, met name op het gebied van Man/Vrouw.

Tijdens de, door Covid-19 uitgestelde, conferentie in Namibië 2022 is, in een sfeer die door de afgevaardigden uit Nederland als hard en koud werd ervaren, via stemming besloten om de GKv definitief te royeren als lid. De huidige ontwikkelingen binnen de GKv worden gezien als on-Bijbels en zondig, en niet passend bij de statuten van de ICRC.

De afgevaardigden van de GKv hebben nog geprobeerd om ook inhoudelijk het gesprek te kunnen voeren door vooraf een brief te sturen naar alle afgevaardigden en door een lezing tijdens de conferentie, maar hier was weinig tot geen aandacht voor.

Naast één onthouding van stemmen, is met unanieme meerderheid besloten om het lidmaatschap van de GKv als volwaardig lid van de ICRC te beëindigen.

Als reactie hierop is er vanuit CRB een brief gestuurd naar alle aanwezige contacten, met de vraag wat hun besluit om vóór royering te stemmen betekende voor de onderlinge verhoudingen. Hierop zijn slechts enkele reacties binnengekomen. Hierin werd meerdere keren aangegeven dat het besluit om voor royement te stemmen ligt in het feit dat de ontwikkelingen binnen de GKv niet overeenkomen met de statuten van de ICRC, maar dat dit besluit geen effect hoeft te hebben op de 1-op-1 relaties.

2.6 Overleg met Verre Naasten

Overleg met Verre Naasten is er geweest doordat met regelmaat een contactpersoon van Verre Naasten aanwezig was op de sectievergadering en in enkele gevallen werd een reis naar het buitenland samen met een afgevaardigde van Verre Naasten gemaakt. Verslagen van gemaakte reizen worden over en weer beschikbaar gesteld.

In de afgelopen periode is er beperkt contact geweest tussen het bestuur van Verre Naasten en leden van Sectie 1. Daarbij werd gesproken over de eigen én de gemeenschappelijke verantwoordelijkheden naar de kerken in het buitenland, en hoe de samenwerking daarin gestalte kan krijgen.

Beleidslijn van CRB ten aanzien van reizen naar kerken waar ook Verre Naasten contact mee onderhoudt, is dat we proberen goed af te stemmen over de instructie en over de vraag of het wel zin heeft dat iemand van ons de reis maakt. De contacten zijn per land zo verschillend, dat we moeilijk een algemene regel daarvoor kunnen opstellen.

3. Voorstel besluiten

We stellen de Synode Deventer 2023 voor om de volgende besluiten te nemen:

Besluit 1:

met betrekking tot verbroken relaties:

- a. met droefheid kennis te nemen van het bericht dat een aantal zusterkerken de relatie met ons heeft verbroken of opgeschort.

De zusterkerkrelatie is verbroken door:

1. Reformed Churches of New Zealand
2. Free Church of Scotland continuing
3. Igreja Reformadas do Brasil
4. Gereja Gereja Reformasi Calvinis
5. Gereja Gereja Reformasi di Indonesia NTT

Het opschorten van de zusterkerkrelatie wordt nog steeds gecontinueerd door:

1. Evangelical Presbyterian Church Ireland
2. Evangelical Presbyterian Church in England and Wales

- b. Per relatie te onderzoeken of we contact kunnen houden, en in welke vorm, met de kerken die in de afgelopen jaren besloten de relatie te beëindigen of nog steeds als 'geschorst' beschouwen.

Besluit 2:

met betrekking tot het onderhouden van zusterkerkrelaties:

- a. in overeenstemming met de Landelijke Regeling voor de relaties met de kerken in het buitenland (zoals vermeld in art. 1.1) contacten te onderhouden met de volgende zusterkerken, volgens de met elk van deze kerken afzonderlijk gemaakte afspraken, teneinde van elkaar te leren, elkaar te ondersteunen en samen Christus' naam te prijzen:

1. African Evangelical Presbyterian Church (in Kenia) (AEPC)
2. Christian Reformed Church of Northern America (CRCNA)
3. Christian Reformed Church of the Philippines (CRCP)
4. Christian Reformed Church of Sri Lanka (CRCSL)
5. Evangelisch-Reformierte Kirche Westminster Bekenntnissen (ERK-WB)
6. Free Church of Scotland (FCS)
7. Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA)
8. Gereja-Gereja Bebas Sumba Timur (in Indonesia) (GGBST)
9. Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI KalBar, GGRI Papua)
10. Gereja Kristus Tuhan (in Indonesia) (GKT)
11. Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)

12. Kosin Presbyterian Church of Korea (KPCK)
13. Nongu u Kristu u i Ser u shar Tar (in Nigeria) (NKST)
14. Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)
15. Presbyterian Church of Uganda (PCU)
16. Presbyterian Free Church Council (Kalimpong) (PFCC)
17. Presbyterian Free Church of Central India (PFC(CI))
18. Reformed Church in Japan (RCJ)
19. Reformed Church of East Africa (in Kenia) (RCEA)
20. Reformed Presbyterian Church of India (RPCI)
21. Reformed Presbyterian Church of North East India (RPCNEI)
22. Reformed Presbyterian Church Taiwan (RPCT)
23. Sudanese Reformed Church (SRC)
24. United Reformed Church in the Congo (URCC)
25. Vrije Gereformeerde kerke in Suid-Africa (VGKSA)

Besluit 3:

met betrekking kerkelijke contacten:

- a. in overeenstemming met de Generale Regeling voor de relaties met de kerken in het buitenland (zoals vermeld in art. 1.1 en 4.2 vermeld) contacten onderhouden met de volgende kerken en instanties waarmee in het verleden een band is opgebouwd. Afhankelijk van de aard van het contact en de onderlinge afspraken onderhouden we de relatie, teneinde van elkaar te leren, elkaar te ondersteunen en samen Christus' naam te prijzen:
 1. Baltic Reformed Theological Seminary en de Gereformeerde gemeenschappen in de Baltische Staten (BRTS)
 2. Christian Reformed Churches of Australia (CRCA)
 3. Église Réformée Confessante au Bénin (ERCB)
 4. Église Réformée Confessante au Congo (ERCC)
 5. Evangelical Reformed Churches of Russia (ERCR)
 6. Evangelical Reformed Presbyterian Church (Wit-Rusland)
 7. First Evangelical Reformed Church van Singapore (FERC)
 8. Hongaarse Gereformeerde Kerken (HGK) en andere gereformeerde groeperingen (Hongaars taalgebied);
 9. Isa-E Church in Bangladesh (ICB)
 10. Iglesias Reformadas de España (IRE)
 11. Igreja Cristã Presbiteriana de Portugal (ICPP)
 12. Igreja Presbiteriana do Brasil (IPB)
 13. Independent Reformed Church of Korea (IRCK)
 14. Orthodox Presbyterian Church (OPC)
 15. Presbyterian Church in America (PCA), via Mission to the World
 16. Presbyterian Church of Korea (Hapshin) (PCK (Hapshin))
 17. Presbyterian Theological Seminary (Dehra Dun, India) (PTS)
 18. Protestantska Reformirana Krscanska Ckrva (PRKC)(Kroatië)
 19. Reformed Presbyterian Fellowship in Myanmar (RPCFM)
 20. South Indian Reformed Churches (SIRC)
 21. Ukraine Evangelical Reformed (of Presbyterian) Church (Oekraïne)
 22. Union Nationale des Églises Protestantes Réformées Évangéliques de France (UNEPREF)

Besluit 4:

met betrekking tot de contacten in Kroatië:

de Reformed Episcopal Church of Croatia (voorheen de Protestanska Reformirana Krscanska Ckrva (PRKC)) af te voeren van de lijst van kerken waarmee contact wordt onderhouden.

Gronden:

1. na de aanvankelijk goede contacten is de belangstelling vanuit de kerken in Kroatië voor het kerkelijk leven in de GKv weggeëbd;
2. bovendien heeft de huidige bisschop zich zeer negatief uitgelaten over de ontwikkelingen binnen de GKv (vrouw in het ambt) waardoor zicht op hernieuwde toenadering buiten beeld is geraakt.

Besluit 5:

de Engelstalige naamgeving voor de commissie vast te stellen als Committee for Relations Abroad (CRA) of the Reformed Churches of the Netherlands (RCN).

Besluit 6:

met betrekking tot participatie in netwerken van christelijke kerken:

in overeenstemming met de Generale Regeling voor de relaties met de kerken in het buitenland (zoals in art. 1.1 en 4.4 vermeld) mogelijkheden benutten om, door het organiseren of bezoeken van conferenties of netwerkbijeenkomsten, contact te hebben met kerken wereldwijd. Met name ook te zoeken naar netwerkmogelijkheden binnen de Europese regio.

Als gevolg van het beëindigen van het lidmaatschap van de ICRC, is een belangrijke mogelijkheid voor ontmoeting binnen een internationaal netwerk weggefallen. CRB vraagt zich af of een lidmaatschap van een andere internationale organisatie zinvol is. Er zijn er diversen op dit vlak, denk aan een WRF (World Reformed Fellowship, <https://wrf.global>), of WCRC (World Communion of Reformed Churches, wcrc.ch). De komende periode wil de CRB zich bezinnen op deze opties, en bij deze verkenning mede gebruik maken van kennis en ervaringen van zusterkerken, zoals een CRCNA, die reeds van diverse organisaties deel zijn. Op de volgende synode zal de CRB komen met een voorstel en de (financiële) consequenties daarvan.

Besluit 7:

met betrekking tot organisaties en instellingen:

minimaal één keer per jaar contact te hebben met en waar mogelijk samen te werken met organisaties die vanuit de NGK zich inzetten voor kerken/gemeenten in het buitenland (te weten Frans Beraad, Fundament, SSGKF, SSRO en Yachad).

Besluit 8:

met betrekking tot samenwerking met de CGK:

de samenwerking met deputaten van de CGK (DBK) voort te zetten door elkaar te informeren.

Besluit 9:

leden CRB te dechargeren.

Besluit 10:

leden CRB te benoemen. Binnen de commissie zal een dagelijks bestuur worden gevormd, waarbinnen het secretariaat zal worden ingevuld door Joke de Haan-Douma.

Besluit 11:

aan de leden CRB de volgende instructie te geven:

1. leden brengen de kerken en kerkleden in Nederland op de hoogte van Christus' kerkvergaderend werk in het buitenland en roepen hen op (ook in concrete situaties) tot gebed en dankzegging;
2. ze laten buitenlandse kerken en kerkleden meeleven met de Nederlandse Gereformeerde Kerken;
3. ze doen hun werk met gebruikmaking van het CRB-secretariaat en de faciliteiten van "Verre Naasten" en Steunpunt Kerkenwerk;
4. ze voeren overleg met en werken samen met de Deputaten Buitenland van de Christelijke Gereformeerde Kerken;
5. ze rapporteren aan de volgende synode over veranderingen in de relaties met buitenlandse kerken en geven aan wat daarvan de consequenties zijn voor het werk van deputaten;
6. ze onderhouden contacten met de Gereformeerde Hogeschool "Viaa" te Zwolle en de Theologische Universiteit in Kampen|Utrecht;
7. ze formuleren nadere voorstellen over participatie in kerkelijke netwerken, in relatie tot het onderhouden van contacten en relaties met afzonderlijke kerken;
8. ze houden zich aan de generale regeling voor het aangaan en onderhouden van relaties met kerken in de buitenland.

Besluit 12:

voor de jaren 2024-2026 aan leden CRB voor hun werk een bedrag van € 103.050 ter beschikking te stellen. Een overzicht van de te verwachten uitgaven is zichtbaar in bijgevoegde begroting.

Bijlagen

1. Voortgangsverslagen

De voortgangsverslagen over de jaren 2020 en 2021, en de tussenrapportage aan de Synode van Zoetermeer 2022 zijn te vinden op: [Rapporten – LV-GS2022](#).

2. Samenstelling deputaatschap, BBK en CCS, en rooster van aftreden

Sectie 1:

Ds. H. Venema, Drachten	voorzitter
Vacant	algemeen secretaris
Ir. A.J. Grashuis, Delfgauw	penningmeester
Ds. R. Ijbema, Rotterdam	
Ds. M. Rietkerk, Utrecht	

Sectie 2:

Ds. P. Boonstra, Huizen	2029
Ds. Th.J. Havinga, Beilen	2023, mogelijk verlenging
Ds. J.J.F. Krüger, Dronten	2023
Dhr. A. Pedro, Groningen	2023
Ds. J. Plug, Kolham	tussentijds afgetreden

Sectie 3:

Ds. D. Dreschler, Hardenberg	2026
Ds. A.P. Feijen, Hardenberg	2026
Drs. L.W. de Graaff, Heerde	2020, verlengd tot 2023
Ds. R. Ijbema, Rotterdam	2026
Dhr. M. Obbink, Ede	2023
Ds. M. Rietkerk, Utrecht	2023
Mw. Drs. H. van de Streek, Utrecht	2026

Sectie 4:

Ir. A.J. Grashuis, Delfgauw	2023, verlenging mogelijk
Ds. A.S. van der Lugt, Zwolle	2026, vervroegd naar 2023
Dhr. Joh. Veldhuizen, Roden	2023
Ds. H. Venema, Drachten	2026

3. Financiën

MEERJARENBEGROTING CRB	2024	2025	2026
Onkosten geplande bezoeken			
Afrika			
Bezoeken Afrika		€ 1.500	€ 1.000
Zuid Amerika			
Bezoeken Zuid-Amerika		€ 3.000	
Spaans- en Portugeestalige landen			
Bezoeken Spaans- en Portugeestalige landen	€ 400		€ 400
Europa			
Bezoeken Oost & Zuid Europa	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Bezoeken West & Noord Europa	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Noord Amerika en Oceanië			
Bezoeken Noord Amerika/Canada		€ 2.500	
Bezoeken Oceanië			
Azië			
Bezoek Indonesië	€ 3.000		€ 3.000
Bezoeken Azië	€ 3.000	€ 3.000	
Totale reiskosten	€ 8.900	€ 12.500	€ 6.900
Algemene Kosten			
Kosten commissie	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Onkosten secties	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Onderzoek en deelname netwerken	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Vertaal- en fotokosten			
Naast, kerken en website	€ 750	€ 750	€ 750
Secretariaat CRB	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Pensioenen			
Ontvangst buitenlandse gasten			€ 20.000
totaal	€ 18.250	€ 18.250	€ 38.250
Totale jaarbedragen	€ 27.150	€ 30.750	€ 45.150
Totaal begroot over drie jaar	€ 103.050		